

SKOGBRUK – en strategisk næring for Norge!

Vi ser at skog nevnes som et viktig satsingsfelt i mange departementer. Det viser at skogen er i ferd med å få den plassen den fortjener, som en grønn oppfølger i oljeøkonomien. Råvareleddets rolle i utviklingen av verdikjeden skog og tre er og blir å sikre en jevn og tilstrekkelig strøm av bærekraftig produsert og fornybart råstoff.

For NORSKOG er det viktig å understreke at for å få fart i det grønne skiftet, må politikere akseptere betydningen av et aktivt skogbruk kombinert med full erstatning for areal som båndlegges.

Skogvern

Frivillig vern er et viktig virkemiddel for å redusere konfliktene rundt vern. Det er avgjørende at man holder seg tydelig til *prinsippet om frivillighet*, og ikke gjeninnfører tvangsvern under navn som «økologisk kompensasjon», supplerende vern og nasjonalpark. NORSKOG vil minne om at allerede er om lag 15 % av det stående volumet i Norge båndlagt av miljøhensyn og verneområder.

Årets budsjett har redusert bevilgningen kraftig til skogvern. Allerede ved årets planlagte vedtak vil det spises av neste års budsjett. Når lang og usikker tidshorisont blir realiteten for mange private skogeiere, er det også en disharmoni i at staten skal betale Statskog SF først. Budsjettkuttet gir åpenbart store endringer med kort varsel. Det som har vært en forutsigbar ordning for grunneierne er nå det stikk motsatte med en uberegnelig stat som motpart. NORSKOG, Norges Skogeierforbund og andelslagene som jobber med frivillig vern, er ordningens ansikt utad til skogeierne. Når det skjer slike store endringer, vil dette medføre en svekket tillit til både ordningen, og potensielt til skogaktørene selv.

Allerede må mange grunneiere vente urimelige lenge fra avtaleinngåelse til oppgjør for vernet. Det er også varslet en større utbetaling til Statskog i 2023. Flere grunneiere er nå satt på en venteliste uten tidsestimat, eller får beskjed fra staten at området som de tidligere har vurdert som verneverdig nå ikke lenger er verneverdig nok og staten trekker seg ut av prosessen før man har kommet fram til en skriftlig avtale. Disse sakene har det blitt brukt mye ressurser på, både hos skognæringen, på biologiske utredninger og offentlig saksbehandling hos Statsforvalterne og Miljødirektoratet. Disse arealene må det om det ikke vernes, forventes at skjøttes etter god skoglig skjøtsel. Dette innebærer også hogst. For områdene er det også annen påregnelig utnytting, som hyttebygging og kraftproduksjon som aktualiseres.

NORSKOG mener at man må øke bevilgningen, pause utbetalingene til Statskog og få ferdiggjort sakene med private grunneiere først slik at man kommer ajour.

Kartlegging/båndlegging for øvrig

Norsk skogbruk er tjent med et høyt kunnskapsnivå om norsk natur. Det er derfor bra at det utføres kvalitativt gode kartlegginger av miljøkvaliteter. Imidlertid er det betydelige ulemper med de kartleggingene som har vært gjennomført:

- En altfor stor del av kartleggingen skjer med nokså begrenset metodikk. Flere digitale portaler er sågar åpne for legfolk slik at hvem som helst kan legge inn observasjoner. Dette fører til svak tillit til kartleggingene.
- All kartlegging av mulige miljøverdier medfører krav til oppfølging og utsjekking med egen fagekspertise, om det planlegges skogbruksaktivitet i samme område. Dårlig kvalitet på registreringer som legges ut på de ulike nettportaler, fører til unødig oppfølgingsarbeid, tidsbruk og kostnader for skogeier. Det påfører dermed skogeier urimelige rettingskostnader det ikke er mulig å dytte over på andre. Dette fordyrer og vanskeliggjør hogst på arealer som skal og bør hogges.
- Mange har lav tiltro til skogbrukets evne og kunnskap til å ivareta miljøverdiene. Derved avleder kartleggingene betydelig uberettiget støy rundt skogbrukets virksomhet.
- Skogbruket er fullsertifisert med en skogstandard som er utviklet basert på internasjonale standarder. Standarden revideres hvert 5 år. Fra 2023 vil ny revidert standard tre i kraft. Her har 15 ulike organisasjoner, inkludert miljø- og friluftsforskningsorganisasjoner kommet til enighet om omforent og nytt innhold i PEFC. Et særnorsk høyt nivå på kartlegginger og kartfestinger som resulterer i «miljøfigurer» i et kart, pålegger næringen forpliktelser som fremstår som ubetalt vern.

Hvis hensikten med registreringene er å legge restriksjoner på skogbruket, må man etablere kompensasjonsordninger som dekker skogeierens tap. Det bygger seg nå opp til et svært høyt konfliktnivå rundt effekten av ukompenserte og uformelle klausuleringer.

EU-avtaler, EUs grønne giv, Fit for 55, LULUCF og Grønt industriløft

I Hurdalsplattformen er skogbruket nevnt flere ganger med gode og store ambisjoner for hva skogen kan bidra med fremover. Skogen er også en av syv satsingsområder i Grønt industriløft. Skal vi lykkes med disse ambisjonene kan vi ikke inngå en avtale om implementering av LULUCF som gjør at vi ikke kan utnytte skogens potensiale på en god måte. Beregninger viser at vi kan hogge 15-16 mill m³ årlig av en tilvekst på ca. 25 mill m³. Å senke dette ambisjonsnivået for å erstatte forbruket med ikke fornybare ressurser kan ikke være god klimapolitikk.

Rovdyr

Konfliktnivået rundt ulv er høyt. Stortinget har imidlertid ved det såkalte ulveforliket (Innst 330S (2015-2016)) bedt regjeringen om å utrede mulige økonomiske ordninger for tap av rettigheter og andre belastninger innenfor ulvesonen (vedtak 770 i 2016). Dette vedtaket kom i tillegg til en anmodning om en egen tilskuddsordning for kommunene (vedtak 771). Departementet har både i revidert statsbudsjett våren 2017 og gjentatte ganger overfor oss påstått at denne tilskuddsordningen til kommunene innfrir både Stortingets vedtak 770 og 771.

NORSKOG mener at Klima- og miljødepartementet ikke har innfridd stortingets vedtak 770 i 2016. Tilskuddsregelverket for ordningen er ikke i samsvar med føringene som er gitt av Stortinget. Det er ikke gjennomført noen utredning, og en egen ordning for kompensasjon for tap av rettigheter er ikke vurdert. Fram til Stortingets intensjoner er innfridd må midlene over denne tilskuddsordningen prioriteres til dem som bærer den faktiske økonomiske belastningen ved ulvebestanden og rammen økes vesentlig. Beløpet er svært langt unna å kunne dekke reelle tap.

Vi ber om at en erstatningsordning for tapte utmarksinntekter kommer på plass så raskt som mulig. Vi anslår dette til å være i størrelsesorden 30-35 mill. kr. pr år.